

LEGEA
muzeelor

nr. 1596-XV din 27.12.2002

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.23-24/81 din 18.02.2003

* * *

Abrogat: 12.04.2018

[Legea R.Moldova nr.262 din 07.12.2017](#)

Notă: În textul legii, sintagma „Ministerul Culturii”, la orice formă gramaticală, se substituie cu sintagma „Ministerul Educației, Culturii și Cercetării” la forma gramaticală corespunzătoare, iar sintagma „ministrului culturii” – cu sintagma „ministrului educației, culturii și cercetării”, conform [Legii nr.79 din 24.05.2018](#), în vigoare 15.06.2018

Notă: În cuprinsul legii sintagmele “Ministerul Culturii și Turismului” și “ministrul culturii și turismului” se substituie, respectiv, prin sintagmele “Ministerul Culturii” și “ministrul culturii” conform [Legii nr.109 din 04.06.2010](#), în vigoare 30.07.2010

Notă: În cuprinsul legii sintagma “Ministerul Culturii” se înlocuiește cu sintagma “Ministerul Culturii și Turismului” conform [Legii nr.211-XVI din 29.07.2005](#), în vigoare 07.10.2005

Avînd în vedere lipsa unui cadru juridic general privind organizarea, funcționarea, reorganizarea și lichidarea muzeelor, precum și ținînd cont de specificul activității acestora, Parlamentul adoptă prezenta lege ordinară.

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

Art.1. – Prezenta lege stabilește cadrul juridic general de organizare și funcționare a muzeelor în Republica Moldova.

Art.2. – Statul garantează condiții egale pentru organizarea și funcționarea muzeelor, indiferent de profilul și tipul de proprietate ale acestora.

Art.3. – (1) Legislația în domeniul muzeelor se constituie din [Constituția Republicii Moldova](#), decretele Președintelui Republicii Moldova, legile și hotărîrile Parlamentului, hotărîrile, ordonanțele și dispozițiile Guvernului, acordurile internaționale la care Republica Moldova este parte, prezenta lege și alte acte normative.

(2) Dacă acordurile internaționale la care Republica Moldova este parte prevăd alte norme decît cele stabilite de prezenta lege, se aplică prevederile acordurilor internaționale.

Art.4. – În sensul prezentei legi, se definesc următoarele noțiuni:

muzeu – instituție culturală și științifică care are drept obiectiv colectarea și conservarea bunurilor culturale, precum și punerea lor în valoare, cu prioritate prin expunere, în scop de instruire, educație și agrement al publicului larg;

colecție muzeală – ansamblu de obiecte cu valoare științifică, istorică, culturală, artistică și

muzeală, adunate și sistematizate într-un muzeu;

piesă muzeală – orice obiect, bi- sau tridimensional, cu valoare științifică, istorică, culturală, artistică, muzeală păstrat într-un muzeu;

patrimoniu muzeal – ansamblu de bunuri culturale ale unui muzeu, cu calități de inalienabilitate, transmisibilitate și stabilitate, care se completează și se dezvoltă încontinuu;

bunuri culturale – orice obiecte cu trăsături de relativă creație originală, cu semnificație de mărturie istorică privind comportamentele tehnice, sociale, estetice, religioase, mitologice, de viață cotidiană ale unei societăți determinate de pe un anumit palier cronologic;

conservare a bunurilor culturale – ansamblu de activități ce urmăresc păstrarea nealterată a bunurilor culturale;

restaurare a bunurilor culturale – ansamblu de măsuri ce urmăresc redobândirea aspectului sau structurii inițiale a bunurilor culturale care au suferit un proces de alterare sau degradare;

atestare științifică, istorică, culturală, artistică, muzeală – determinarea valorii științifice, istorice, culturale, artistice, muzeale a bunurilor culturale păstrate într-un muzeu.

Capitolul II MUZEELE

Art.5. – Muzeele sînt instituții necomerciale cu statut de persoană juridică, care se înregistrează în modul stabilit de lege.

Art.6. – Muzeele exercită funcțiile de:

- a) constituire și dezvoltare a patrimoniului muzeal în conformitate cu profilul muzeului; de evidență și conservare a acestui patrimoniu;
- b) cercetare a patrimoniului muzeal propriu în scopul completării colecțiilor;
- c) promovare a patrimoniului muzeal în scop educațional și cognitiv;
- d) asigurare a securității patrimoniului muzeal;
- e) elaborare și derulare de proiecte și programe cultural-științifice în vederea punerii în valoare a patrimoniului muzeal și dezvoltării spiritului comunitar;
- f) elaborare și editare a cataloagelor de colecții muzeale, a altor publicații științifice și de popularizare a științei;
- g) realizare a schimburilor și cooperării intermuzeale interne și internaționale.

Capitolul III PATRIMONIUL MUZEAL

Art.7. – (1) Patrimoniul muzeal este parte a patrimoniului public al statului, al unităților administrativ-teritoriale sau poate fi proprietatea privată a persoanelor fizice sau juridice.

(2) Patrimoniul muzeal este inalienabil.

Art.8. – Din patrimoniul muzeal pot face parte:

- a) bunuri mobile de o deosebită valoare istorică și documentară, artistică, arheologică, etnografică, reprezentînd istoria naturală, tehnica, arta și literatura, viața și activitatea unor personalități de vază din cele mai diverse domenii;
- b) opere de artă plastică;
- c) manuscrise, tipărituri vechi, ediții rare, obiecte de anticariat;
- d) colecții de arme, harnașament;
- e) obiecte de numismatică, bonistică, medalistică, filatelie, faleristică etc.;
- f) colecții de piese din metale și pietre prețioase de o deosebită valoare istorică, artistică și muzeală;
- g) bunuri imobile clasificate ca monumente istorice, arhitecturale, etnografice;
- h) rezervații naturale care reprezintă flora și fauna, landșafturi naturale sau amenajate, edificii constituind mărturii ale valorificării mediului natural;

i) alte bunuri culturale care pot avea valoare documentară, educativă, ilustrativă și care sînt folosite în cadrul activităților muzeale.

Art.9. – Din punct de vedere al specificului patrimoniului muzeal, muzeele pot fi de arheologie, de istorie, de istorie naturală, de etnografie, de artă, de literatură, de știință și tehnică, de arhitectură, memoriale, în aer liber etc.

Art.10. – Completarea patrimoniului muzeal aflat în proprietate publică a statului se efectuează prin:

- a) achiziția pieselor din contul mijloacelor bugetare alocate muzeelor;
- b) achiziția pieselor din contul mijloacelor speciale obținute de către muzee de la prestarea diverselor servicii și de la desfășurarea activităților muzeale;
- c) sponsorizări și donații;
- d) achiziția operelor de artă plastică contemporană în baza hotărîrilor Consiliului de experți pentru omologarea, estimarea și achiziția operelor de artă plastică al Ministerului Educației, Culturii și Cercetării și ale comisiilor de achiziții ale muzeelor;
- e) primirea în gestiunea muzeelor a pieselor muzeale de la persoane fizice și juridice străine în urma retrocedării pieselor respective către țara de proveniență sau prin donații ale acestora;
- f) primirea în gestiunea muzeelor a pieselor muzeale de la alte muzee în urma reorganizării sau lichidării acestora;
- g) primirea în gestiunea muzeelor a pieselor muzeale de la organele vamale și cele de drept, în conformitate cu legislația în vigoare.

[Art.10 modificat prin [Legea nr.154-XVI din 21.07.2005](#), în vigoare 23.09.2005]

Art.11. – Se transmit muzeelor aflate în proprietate publică a statului, în modul stabilit de lege:

- a) colecții și piese muzeale confiscate în baza hotărîrilor instanței de judecată sau trecute, în baza dreptului de moștenire, în proprietatea publică a statului;
- b) bunuri culturale, parte componentă a comorilor arheologice, istorice, culturale descoperite pe teritoriul Republicii Moldova.

Art.12. – Completarea patrimoniului muzeal aflat în proprietate privată se realizează, în conformitate cu legislația în vigoare, din mijloacele proprietarilor sau din investițiile altor persoane fizice sau juridice.

Art.13. – (1) Bunurile culturale din patrimoniul muzeal al Republicii Moldova se înscriu în Registrul de stat al patrimoniului cultural mobil, denumit în continuare Registrul de stat.

(2) Registrul de stat se instituie în cadrul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, abilitat cu funcțiile respective, și include informații vizînd cercetarea și atestarea științifică, istorică, culturală, artistică a bunurilor culturale. Formularele cu informațiile în cauză se completează la fiecare muzeu de către specialiștii corespunzători.

(3) Evidența, în Registrul de stat, a bunurilor culturale din colecțiile particulare se ține cu acordul posesorilor colecțiilor respective.

Art.14. – Restaurarea bunurilor culturale din patrimoniul muzeal al Republicii Moldova, indiferent de tipul lor de proprietate, se permite doar specialiștilor în domeniu.

Art.15. – (1) Utilizarea bunurilor culturale din patrimoniul muzeal al Republicii Moldova se permite doar în condiții care asigură securitatea deplină a acestora.

(2) Exportul definitiv al bunurilor culturale din patrimoniul muzeal al Republicii Moldova se interzice.

(3) Exportul provizoriu al bunurilor culturale din patrimoniul muzeal al Republicii Moldova, în scopul organizării expozițiilor, efectuării expertizelor de specialitate, restaurării în laboratoarele din afara țării, se

permite în baza deciziei Comisiei de experți a Ministerului Educației, Culturii și Cercetării și a ordinului ministrului educației, culturii și cercetării, în conformitate cu legislația în vigoare.

(4) Retrocedarea definitivă către persoanele fizice sau juridice a bunurilor culturale înscrise în registrele patrimoniului muzeal din muzee se interzice.

Capitolul IV

ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA MUZEELOR

Art.16. – Organizarea muzeelor de către persoanele fizice și juridice se efectuează în condițiile prezentei legi și ale altor acte normative, cu avizul prealabil al Ministerului Educației, Culturii și Cercetării.

Art.17. – Factorii constitutivi ai unui muzeu sînt:

- a) patrimoniul muzeal specific;
- b) dotarea tehnico-materială (local, instalații, amenajări);
- c) personalul care asigură activitatea instituției;
- d) mijloacele economico-financiare necesare activității instituției.

Art.18. (1) În funcție de semnificația, valoarea și mărimea patrimoniului muzeal, de capacitatea științifică și tehnică de evidență, cercetare, restaurare și punere în valoare a acestuia, muzeele pot fi:

- a) naționale;
- b) departamentale;
- c) raionale;
- d) municipale, orășenești;
- e) comunale, sătești;
- f) ale unităților teritoriale autonome;
- g) obștești;
- h) private;
- i) ale întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor, asociațiilor, confesiunilor religioase etc.

(2) În cadrul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării se instituie Registrul muzeelor din Republica Moldova, în care, în mod obligatoriu, sînt luate la evidență toate muzeele care activează sau se organizează în țară.

(3) Muzeele naționale sînt organizate și clasificate prin hotărîre de Guvern, iar cele menționate la alin.(1) lit.b)–i) – prin decizii ale organelor în a căror subordine se vor afla, cu avizul prealabil al Ministerului Educației, Culturii și Cercetării.

(4) Muzeele aflate în proprietatea publică a statului se organizează și funcționează în conformitate cu prevederile prezentei legi și ale altor acte normative.

(5) Muzeele aflate în proprietatea unităților administrativ-teritoriale se organizează prin hotărîre a autorității administrației publice locale respective, cu avizul prealabil al Ministerului Educației, Culturii și Cercetării.

(6) Întreprinderile, instituțiile, organizațiile au dreptul, cu avizul prealabil al organelor de cultură ale autorităților administrației publice locale, de a organiza muzee, asigurînd instituțiilor fondate condițiile de activitate necesare. În cazul lichidării muzeelor de acest tip, fondatorii lor pot transmite colecțiile muzeale în gestiunea muzeelor aflate în proprietatea publică a statului.

(7) Cetățenii Republicii Moldova – proprietari de bunuri culturale – au dreptul de a organiza muzee private, cu condiția respectării prevederilor prezentei legi și ale altor acte normative. În cazul lichidării muzeelor de acest tip, fondatorii lor pot transmite colecțiile muzeale în gestiunea muzeelor aflate în proprietatea publică a statului.

(8) Securitatea colecțiilor muzeale din muzeele private se asigură de către fondatorii acestora, în conformitate cu legislația în vigoare.

(9) Organizațiile obștești, asociațiile, confesiunile religioase au dreptul de a organiza muzee în condițiile respectării prevederilor prezentei legi și ale altor acte normative, cu avizul prealabil al organelor de cultură ale autorităților administrației publice locale. În cazul lichidării muzeelor de acest tip, fondatorii

lor pot transmite colecțiile muzeale în gestiunea muzeelor aflate în proprietatea publică a statului.

[Art. 18 modificat prin [Legea nr.482-XV din 04.12.2003](#), în vigoare 01.01.2004]

Capitolul V

POLITICA DE STAT ÎN DOMENIUL MUZEELOR

Art.19. – (1) Autoritățile administrației publice garantează asigurarea unor condiții favorabile pentru desfășurarea activităților muzeale în conformitate cu legislația în vigoare și poartă răspundere pentru respectarea acesteia.

(2) Autoritățile administrației publice alocă, în modul stabilit, muzeelor din subordine resursele financiare și materiale necesare pentru întreținerea edificiilor, asigurarea pazei și dotării tehnice a muzeelor, achiziționarea, conservarea și restaurarea pieselor muzeale, desfășurarea activității de cercetare și valorificare a patrimoniului muzeal, asigurarea condițiilor de activitate a personalului muzeelor.

Capitolul VI

AUTORITĂȚI CU ATRIBUȚII ÎN DOMENIUL MUZEELOR

Art.20. – (1) Autoritatea centrală a administrației publice, cu atribuții și competențe în domeniul muzeelor, care elaborează reglementările de specialitate în domeniu și urmărește aplicarea prevederilor prezentei legi, este Ministerul Educației, Culturii și Cercetării.

(2) Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, prin intermediul aparatului central și al structurilor specializate din subordine, asigură ținerea evidenței muzeelor de toate tipurile, precum și elaborarea și aplicarea strategiei naționale în domeniul muzeelor, respectarea prevederilor legale, a normelor și metodologiilor în domeniu.

(3) Ministerul Educației, Culturii și Cercetării asigură îndeplinirea angajamentelor asumate de Republica Moldova prin convențiile internaționale referitoare la funcționarea și protecția muzeelor.

(4) Ministerul Educației, Culturii și Cercetării reprezintă statul în relațiile cu proprietarii și administratorii de muzee.

(5) În domeniul muzeelor, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării îndeplinește următoarele funcții:

- a) organizează sistemul național de inspecție și clasificare a muzeelor;
- b) aprobă înființarea muzeelor și denumirile acestora;
- c) asigură sprijinul logistic și științific necesar activității muzeelor;
- d) constată contravențiile și aplică sancțiuni, sesizează organele de cercetare penală despre săvârșirea infracțiunilor;
- e) colaborează cu Ministerul Apărării și Ministerul Afacerilor Interne în vederea stabilirii unor măsuri speciale de protecție a patrimoniului muzeal în caz de conflicte armate, tulburări civile sau calamități naturale;
- f) sprijină și promovează cooperarea internațională în domeniu.

Art.21. – Atribuțiile autorităților administrației publice centrale și locale în domeniul muzeelor constau în:

- a) asigurarea identității muzeelor din subordine în calitatea lor de centre cultural-științifice;
- b) asigurarea finanțării activităților muzeale, inclusiv a celor de organizare și dezvoltare a rețelei de muzee în teritoriu;
- c) elaborarea actelor normative în domeniu și controlul asupra executării acestora;
- d) organizarea sistemului de instruire și reciclare a personalului muzeelor.

Capitolul VII

CONDUCEREA ȘI PERSONALUL MUZEELOR

Art.22. – (1) Funcționarea muzeelor se asigură de către personalul de conducere, de specialitate și de întreținere.

(2) Conducerea muzeelor se efectuează de către un director general (în cazul muzeelor naționale)

sau un director (în cazul muzeelor menționate la art.18 alin.(1) lit.b)–i), numit și eliberat din funcție de către autoritatea în a cărei subordine se află muzeele respective.

(3) În cadrul muzeului funcționează:

a) consiliul de administrare, desemnat, după caz, de către proprietarul sau administratorul muzeului;

b) consiliul științific, desemnat prin ordinul ministrului educației, culturii și cercetării (pentru muzeele subordonate direct ministerului) sau prin hotărârea organului de cultură al autorității administrației publice locale (pentru muzeele din subordinea acestuia);

c) comisia de achiziții ale bunurilor culturale, desemnată, după caz, prin ordinul directorului general sau al directorului de muzeu.

Capitolul VIII

DREPTURILE MUZEELOR. GARANȚIILE SOCIALE ALE LUCRĂTORILOR MUZEELOR

Art.23. – Muzeele au dreptul:

a) să înregistreze toate evenimentele ce țin de istoria și cultura națională și universală, indiferent de semnificația lor politică, națională, ideologică, socială, cu condiția că acestea nu constituie secret de stat;

b) să efectueze, în modul stabilit de lege, cercetări în arhivele de stat și pe teren;

c) să utilizeze, conform prevederilor legislației în vigoare, mijloace financiare în numerar în scopul achiziției bunurilor culturale de o semnificație deosebită;

d) să achiziționeze, conform prevederilor legislației în vigoare, piese muzeale din surse financiare proprii;

e) să publice materiale științifice și de popularizare a științei privind patrimoniul muzeal.

Art.24. – (1) Muzeele au dreptul să efectueze activități economice externe, inclusiv să încheie contracte și acorduri cu muzee de peste hotare, cu persoane fizice și juridice străine.

(2) Veniturile valutare obținute din activitățile economice externe ale muzeelor nu pot servi drept motiv pentru micșorarea alocațiilor bugetare prevăzute pentru întreținerea acestora.

Art.25. – Persoanele fizice și juridice au dreptul să publice materiale, care includ informații privind piesele și colecțiile muzeale, doar cu acordul muzeelor care le dețin și în conformitate cu legislația în vigoare.

Art.26. – Statul garantează remunerarea lucrătorilor din instituțiile muzeale în funcție de calificarea și rezultatul muncii, în conformitate cu legislația în vigoare.

Capitolul IX

BAZA TEHNICO-MATERIALĂ ȘI FINANȚAREA MUZEELOR

Art.27. – (1) Baza tehnico-materială a muzeelor o constituie totalitatea bunurilor imobiliare (clădiri, spații etc.) transmise muzeelor în gestionare operativă.

(2) Se interzice amplasarea sau transferarea muzeelor în clădiri care afectează buna desfășurare a activității acestora. În cazul transmiterii edificiilor muzeelor în gestiune altor organe de stat, ultimele sînt obligate să pună la dispoziția muzeelor în cauză spații adecvate și să suporte cheltuielile necesare pentru reamplasarea colecțiilor muzeale.

Art.28. – (1) Finanțarea muzeelor aflate în proprietatea publică a statului se asigură din surse bugetare și din mijloace speciale, conform legislației în vigoare.

(2) Finanțarea activităților muzeale poate fi asigurată – pe bază de proiecte și programe avizate și aprobate în condițiile legii – de la bugetul de stat, de la bugetele locale sau prin cofinanțare publică și privată, indiferent de subordonare sau tipul de proprietate.

[Art.28 modificat prin [Legea nr.154-XVI din 21.07.2005](#), în vigoare 23.09.2005]

Art.29. – (1) Autoritățile administrației publice locale au obligația de a prevedea în bugetele locale fondurile necesare finanțării muzeelor din subordine.

(2) Muzeele aflate în proprietatea publică a statului, subordonate autorităților administrației publice centrale, sînt finanțate de către acestea din urmă.

Capitolul X

REORGANIZAREA ȘI LICHIDAREA MUZEELOR

Art.30. – (1) Reorganizarea și lichidarea muzeelor se efectuează în conformitate cu legislația în vigoare.

(2) Drept temei pentru hotărîrea organului administrativ sau a instanței de judecată privind reorganizarea sau lichidarea muzeelor (cu excepția muzeelor private) pot servi concluziile comisiei de experți desemnate de către Ministerul Educației, Culturii și Cercetării.

Capitolul XI

RESPONSABILITATEA PENTRU ÎNCĂLCAREA PREZENTEI LEGI

Art.31. – Responsabilitatea pentru încălcarea prevederilor prezentei legi este stabilită de legislația administrativă, civilă și penală în vigoare.

Capitolul XII

DISPOZIȚII FINALE

Art.32. – Guvernul, în termen de 3 luni, va aduce actele sale normative în conformitate cu prezenta lege.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Eugenia OSTAPCIUC

Chișinău, 27 decembrie 2002.

Nr.1596-XV.